

DEO OPT. MAX. VIRGINIQUE DEIPARÆ ET SANCTO LVCÆ.
ORTHODOXORVM MEDICORVM PATRONO.

QVÆSTIO MEDICA
CARDINALITIIS DISPVATIONIBVS MANE DISCVTIENDA
IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS, 2. MARTII.

M. THOMA GAMARE, Doctore Medico, moderatore.

An Cæna prandio salubrior?

(:)

1005

VITA in humido primigenio consistit, quod quamdiu viget, tamdiu prorogatur animal: hæc nisi perpetua triplicis substantiæ reparatione refarciretur, subito fatisceret: quæ in proba aëris præparatione & alimentorum assumptione constat, & prout illius substantiæ perennis fit effluxus, sic triplici alimentorum genere reparatur: halituosa, aëre, qui in montibus excelsis salubrior est: humida, aquæ potu, sæpius iterando in biliosis & siccis, (tamen in bilioso stomacho bilecat) interdicto vino etiam *ελαφογγ*, piperatis, acris, falsis, iusculis, multo eoque solo cichorio cum gallinacis, vitulinis & veruecinis carnis paratis, acidis omnibus interdictis, præterquam in pestilentibus & malignis febribus, in quibus vinum solum alexiterium.

ALIMENTORVM omnium certum & definitum tempus decernitur, in quo si *εὐχρηστος, ὑγιεινὸς, ὑγιεινὸς, ὑγιεινὸς* grata ingratis, familiaria & amica naturæ (etiãsi minus salubria) inimicis anteponantur, bene erit. Ea ex panis omni genere potus & carnis varietate desumuntur: ex pane filigineus simlagineo, secalis hordeaceo laudabilior; eius inutilis agris vsus, imò & infalubris, vt & vinum, quibus omnino interdicendum. Ex carnis varietate suilla bouinã, vitulina veruecinã, gallorum gallinacã, caponum, perdicum & phasianorum, Syluestrium omnium animalium carnis anteferenda: quorum omnium vsus mediocris, vt & fomni, veneris & laboris, & pro temperamentorum varietate varius, biliosis humidus, pituitosis siccus, sanguineis frigidus, melancholicis calidus.

EX piscibus copiosa etiam & laudabilis desumitur nutritio, quorum varia pro loci varietate est differentia, aut enim marini sunt, fluuiatiles, aut lacustres, aut stagnorum, aut paludum: ex marinis qui in medio mari vescuntur, littoralibus & saxatilibus præferendi, ex fluuiatilibus qui rapidiori cursu feruntur, laudabiliores & melioris succi: ex lacustribus qui Sole clariore illustrantur, nec montibus stipantur anteferendi: stagnorum & paludum minimè salutares: & omnes minori carnis ipsi copiam assumendi, incoctum enim & crudum succum efficiunt, nisi vini generosi portione corrigantur.

ACCEDIT his omnibus vinorum omne genus, Burgundianum, Gallicum, Hispanicum, Maluaticum, Nauaricum, Lacryma Christi, hypocraticum, quibus omnibus parcè vtendum, nisi in summa sanitatis vigore & corporis habitu atletico, quibus ob magnam spirituum exolutionem nonnumquam conceduntur, febricitantibus omnibus etiam ratione symptomatis omnino denegandum, præterquam in malignis (quarum puredo magis in spiritibus quàm in humoribus & partibus solidis constat) ea pariter pro diuerso corporis habitu & sexu exhibenda: viris quàm mulieribus maiori copia propinanda, non neglectis fructibus naturæ & ætati conuenientibus, siue crudis, siue coctis, post pastum exhibendis, & eorum omni genere.

EA omnia alimenta bis die assumenda sunt, quantitate & qualitate mediocri, naturæ, temperamento, ætati, victus generi, exercitio & conditioni congrua, sed quo tempore salubriora sint quæritur: Vbi longius coctioni perficiendæ tempus relinquitur, in quo laudabilior chylosis, hæmatosis & *εὐχρηστος* fiat, quarum vt diuersæ sedes sic diuersa coctionis officina: Prima in ventriculo solo, Secunda in hepate, Tertia in singulis corporis partibus, beneficio caloris natiui & humidi primigenij, nulla arte reparabilis, sero & spiritibus adiuti, sine quibus inanis esset nutritio: seclusis omnibus exercitijs, corpore & animo tranquillo, curis & anxietatibus vacuo, quorum beneficio calor intrò reclusus perfectam & laudabilem nutritionem efficit. Nec est quod plerique nobiles & delicati homines ab ea nos opinione deterreat, quod copiosa alimentorum in cæna congerie corpus grauetur, quamplurimi vapores, ijque crudi ad cerebrum efferantur, & turbulentos somnos excitent, à quibus morborum ilias, & contra à sumpto in prandio cibo etiam laudabili, fluctuanteque illo in ventriculo, ob temporis angustiam incocto & crudo, lienteria, diarrhæa, obstructiones hepatis, lienis, mesenterij, colici cruciatus excitantur, praua fit alimentorum præparatio, peior sanguificatio, pessima assimilatio, in cæna verò propter longiorem in ventriculo alimentorum moram, coctio melius perficitur, laudabiliorque & salubrior fit nutritio, hepar etenim per noctem integram ventriculum vndiquaque amplectitur, fouet, illius calorem adauget, sicque citius perfectiusque concoquit.

Ergo Cæna prandio salubrior.

Proponebat Lutetiæ FRANCISCVS LANDRIEV, Lauduneus, A. R. S. H. M. DC. LI.

Printed by